

Verksamhetsbeskrivning

Montessoriförskolan Spårvagnens mål för den pedagogiska verksamheten.

Vi på Montessoriförskolan Spårvagnen arbetar efter förskolans styrdokument såsom Skollag, läroplan för förskolan (Lpfö 18) samt med Montessoripedagogik som ett pedagogiskt redskap och filosofisk tanke.

Värdegrunden uttrycker det etiska förhållningssätt som ska prägla verksamheten. Omsorg om och hänsyn till andra människor, liksom rättvisa och jämställdhet samt egna och andras rättigheter ska lyftas fram och synliggöras i verksamheten. Barn tillägnar sig etiska värden och normer främst genom konkreta upplevelser. Vuxnas förhållningssätt påverkar barns förståelse och respekt för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle och därför är vi vuxna viktiga som förebilder.

Montessoriförskolan Spårvagnens arbete med läroplanen:

2.1 Normer och värden. Lpfö 18.

Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar:

Öppenhet, respekt, solidaritet och ansvar,

Förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra.

Sin förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till olika etiska dilemman och livsfrågor i vardagen.

Förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning, och

Respekt för allt levande och omsorg om sin närmiljö.

Detta gör vi genom att:

- På samlingarna tränar vi på att prata en i taget och respekterar varandra. Vi delar oss i mindre grupper för att alla ska komma till tals. Vi har även mindre samlingar så att alla barn ska få komma till tals.*
- Vi läser böckerna "10 små kompisböcker" och liknande material som vi arbetar och diskuterar efter.*
- På vår arbetsro visar vi hänsyn till varandra genom att låta kompisarna arbeta i lugn och ro och vi väntar på vår tur.*
- Vi uppmuntrar varandra att tala i samtalston och respekterar de andras svar.*
- Att hjälpa och visa varandra, hör till vårt arbetssätt och uppmuntras positivt.*

- Att visa förståelse för andra människor är lättare om man har kunskap. Vi vägleder barnen genom samtal, litteratur och gemenskapsövningar.
- Vi har ett fadderbarn från San Salvador i Spanien.

2.2. Utveckling och lärande. Lpfö18

Förskolan ska sträva efter att varje barn bland annat:

Känner delaktighet i sin egen kultur och utvecklar känsla och respekt för andra kulturer.

Utvecklar sin förmåga att fungera enskilt och i grupp, att hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt ta ansvar för gemensamma regler.

Utvecklar sin motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning samt förståelse för vikten av att värna om sin hälsa och sitt välbefinnande.

Utvecklar sin förmåga att lyssna, reflektera och ge uttryck för egna uppfattningar och försöker förstå andras perspektiv.

Utvecklar nyanserat talspråk, ordförråd och begrepp samt sin förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra

Utvecklar sin skapande förmåga och sin förmåga att förmedla upplevelser, tankar och erfarenheter i många uttrycksformer som lek, bild, rörelse, sång och musik, dans och drama.

Utveckla sin matematiska förmåga att föra och följa resonemang

Utvecklar intresse och förståelse för naturens olika kretslopp och för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra.

Utvecklar sin förståelse för naturvetenskap och samband i naturen, liksom sitt kunnande om växter, djur samt enkla kemiska processer och fysikaliska fenomen.

Utvecklar sin förmåga att urskilja, utforska, dokumentera, ställa frågor om och samtala om naturvetenskap.

Utvecklar sin förmåga att urskilja teknik i vardagen och utforska hur enkel teknik fungerar.

Utvecklar sin förmåga att bygga, skapa och konstruera med hjälp av olika tekniker,

material och redskap.

Som har ett annat modersmål än svenska utvecklar sin kulturella identitet och sin förmåga att kommunicera såväl på svenska som på sitt modersmål.

Detta gör vi genom att:

- *Barnen ska bemötas varmt och tryggt under inskolningen på Spårvagnen. De respekteras och uppmuntras för sin egen person. Här grundläggs de bästa förutsättningarna för kommande utveckling och lärande.*
- *Montessoripedagogiken är bland annat vårt arbetssätt när det gäller utveckling och lärande. Barnet visar vägen och vi följer dem. Vi arbetar utifrån montessorimaterialet i språk, matematik, kultur/geografi, historia, biologi/sinnesträning och praktiskt vardagsarbete. Detta sysselsätter barnen främst under förmiddagens arbetsro men det montessoriska arbetssättet används hela tiden i alla situationer. "Hjälp mig hjälpa mig själv". Vi utgår från att barnet kan och handleder därefter.*
- *Arbetsro är ett begrepp inom Montessoripedagogiken. Det innebär tid för valfri aktivitet/arbete som vi inte undviker avbryta mer än nödvändigt.*
- *Det sociala samspelet tränas i leken i bla. rolleksrum, byggrummet samt i övrigt där fantasin skapas.*
- *Musik, sagor eller sång är en stor del av vår dagliga verksamhet. Vi har både planerade och spontana samlingar där vi sjunger, spelar instrument och arbetar med flanosagor.*
- *Vi tycker det är viktigt med mycket utevistelse för våra barn. Det är viktigt att röra på sig och få frisk luft. Vi går ut varje dag på eftermiddagen. Varje onsdag har vi utedagar, då vi är ute både förmiddag och eftermiddag. Under våren och sommaren försöker vi att gå iväg på utflykt till närliggande område. Vi har matsäck med oss varje onsdag mellan april-september.*
- *Vi vill erbjuda våra barn en aktuell och inspirerande montessoripedagogik genom att ha personal med lust att utbilda sig, en genomtänkt och lockande montessorimiljö, ge tid för arbetsro och engagerande föräldrar.*

2.3 Barns inflytande Lpfö18

Förskolan ska sträva efter att varje barn:

Utvecklar sin förmåga att uttrycka sina tankar och åsikter och därmed få möjlighet att påverka sin situation

Utvecklar sin förmåga att ta ansvar för sina egna handlingar och för förskolans miljö, och

Utvecklar sin förmåga att förstå och att handla efter demokratiska principer genom att få delta i olika former av samarbete och beslutsfattande.

Förskolans lokala prioriterade mål:

Väcka en förståelse för att ansvara för sina egna handlingar och för vår miljö.

Lägga en grund för demokratiska tankar.

Detta gör vi genom att:

-Vi arbetar för att involvera barnen i de flesta frågor och beslut på förskolan. Barnen har valmöjligheter när det gäller aktivitet och sysselsättning under arbetsron.

-Vi vill bemöta barnens idéer och tankar på ett positivt, stimulerande och utvecklande sätt. Ett aktivt lyssnande och visat intresse för barnet som person prioriteras.

-Ansvarsuppgifter såsom att vattna blommor, vara dukvärd innan lunch, duka, duka av och se till att göra rent efter måltid ingår i barnens vardag.

-Hos oss tränar var och en att ta ansvar för sina egna saker samt se till att plocka undan när man avslutat en aktivitet, hänga upp sina kläder, förbereda lek, hjälpa varandra.

-Vi vill uppmuntra barnen till egna initiativ till exempel föreslå lekar, hålla i samlingar och lekstunder. Vi vill stötta barnens personlighet och egna idéer.

2.4 Förskola och hem. Lpfö18

Vårdnadshavare har ansvaret för sina barns fostran och utveckling. Förskolan ska komplettera hemmet genom att skapa bästa möjliga förutsättningar för att varje barn ska kunna utvecklas rikt och mångsidigt. Förskolans arbete med barnen ska därför ske i ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen. Föräldrarna ska ha möjlighet att inom ramen för de nationella målen vara med och påverka verksamheten i förskolan. Att förskolan är tydlig i fråga om mål och innehåll är därför en förutsättning för barnens och föräldrarnas möjligheter till inflytande.

Detta gör vi genom att:

-Vi har inskolningsrutiner för nya barn och familjer. Vi vill ge barnet samt föräldrar ett varmt och tryggt välkomnande. Föräldrarnas trygghet är lika viktig som barnets då barnet känner av sina föräldrars känslor.

-För att följa upp barnets utveckling och involvera vårdnadshavare, har vi ett utvecklingssamtal per läsår, då på vårterminen. Vid önskemål och behov har vi ytterligare samtal.

-Den dagliga kontakten vid lämning/hämtning och på Tyra mellan vårdnadshavare/personal då information om hur barnet haft det hemma/ på förskolan är viktig. Alla ska ha möjlighet att få den information om barnets dag på förskolan som önskas.

-Det är viktigt att vi bygger upp ett förtroende för varandra så det blir naturligt att ställa frågor när vi undrar över något.

-Vi vill vara öppna för föräldrarnas speciella förmågor och planerar gärna in dem i vår verksamhet. Eftersom vår förskola drivs som ett föräldrakooperativ har föräldrarna inflytande. Vid våra föräldramöten diskuteras och beaktas allas åsikter och synpunkter.

2.5 Samverkan med förskoleklassen, skolan och hemmet.

Lpfö18

Förskolan ska samverka på ett förtroendefullt sätt med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet för att stödja barnens utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Inför övergångar ska de berörda skolformerna och fritidshemmet utbyta kunskaper, erfarenheter och information om innehållet i utbildningen för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i barnens utveckling och lärande. Det ska även finnas samarbetsformer som syftar

till att förbereda barnen och deras vårdnadshavare inför övergångar från förskolan till förskoleklassen, skolan och fritidshemmet.

Detta gör vi genom att:

-Mot slutet av vårterminen kommer en lärare från Norrköpings montessoriskola och besöker barnen i sin vardagliga förskolemiljö. Barnen gör ett skolbesök med sina föräldrar och med ev. en pedagog från Spårvagnen.

- Barn som ej går vidare till Montessoriskolan besöker skolan med sina föräldrar, dock är den blivande läraren välkommen att hälsa på hos oss eller ringa om besök ej är möjligt.

-Vi tycker det är positivt att barnen får träffa sina blivande pedagoger innan skolstart, vilket medför en trygghet vid övergången för våra 6-åringar.

2.6 Uppföljning, utvärdering och utveckling. Lpfö18

Förskolans kvalitet ska kontinuerligt och systematiskt dokumenteras, följas upp, utvärderas och utvecklas. För att utvärdera förskolans kvalitet och skapa goda villkor för lärande behöver barns utveckling och lärande följas, dokumenteras och analyseras. För att stödja och utmana barn i deras lärande behövs kunskap om varje barns erfarenheter, kunnande och delaktighet samt inflytande över och intresse för de olika målområdena. Det behövs också kunskap om hur barns utforskande, frågor, erfarenheter och engagemang tas till vara i verksamheten, hur deras kunnande förändras samt när de upplever verksamheten som intressant, rolig och meningsfull. Syftet med utvärdering är att få kunskap om hur förskolans kvalitet, dvs. verksamhetens organisation, innehåll och genomförande kan utvecklas så att varje barn ges bästa möjliga förutsättningar för utveckling och lärande. Det handlar ytterst om att utveckla bättre arbetsprocesser, kunna bedöma om arbetet sker i enlighet med målen och undersöka vilka åtgärder som behöver vidtas för att förbättra förutsättningarna för barn att lära, utvecklas, känna sig trygga och ha roligt i förskolan. Det är analyserna av utvärderingens resultat som pekar ut väsentliga utvecklingsområden. All form av utvärdering ska utgå från ett tydligt barnperspektiv. Barn och föräldrar ska vara delaktiga i utvärdering och deras röster ska lyftas fram.

Detta gör vi genom att:

-För att kunna utveckla vår verksamhet och lyckas hjälpa barnen med alla de individuella behov som finns och som uppstår krävs det att vi observerar och dokumenterar.

-Vid våra utvärderingsdagar granskar vi oss själva i arbetet på förskolan. Utvärderingen är en grund för utveckling när vi planerar den pedagogiska verksamheten.

-Vi frågar efter barnens åsikter som är viktigt för att alla ska vara delaktiga och känna ansvar för vår förskola och hela dess verksamhet.

-En portfoliopärm följer barnet under sin tid på Spårvagnen, för att sedan tas med hem som ett minne. Den visar barnets utveckling och lärande under barnets förskoletid. Som ett komplement till dokumentationen använder vi även förskoleappen Tyra, där vi också dokumenterar i barnet mappar.

Vad är Montessori för oss?

Maria Montessori hade en filosofi om alla individers betydelse och alltings samband på jorden. Hon kallade det den kosmiska planen. Hon menade att vår kosmiska uppgift är att skapa samförstånd mellan människor, att skapa fred så att människan förstår att allt som vi gör med vår miljö återverkar på oss själva. Montessori använde sig av uttrycket "Kosmisk undervisning" för att ge barnen en vision av hela universum, från skapelsen till nutid.

Barnen ska känna sig som en del av helheten, läran om universum och om människans plats och utveckling, att allt hänger ihop. Med denna bakgrund skapas en förundran och undran så att barnen blir nyfikna på själva livet.

I Montessoris grundtankar finns den viktiga förberedda miljön. Här innefattas också den förberedda läraren.

"Av en yttre ordning får också barnet en inre ordning."

För de minsta barnen ska miljön vara så hemlik som möjligt. För de äldre förskolebarnen ska miljön vara spännande och stimulerande. En miljö som är anpassad till barnets behov och utvecklingsstadier.

Efter Montessoris idé om att barnen utvecklas från det konkreta till det abstrakta är hennes speciella material anpassat. Detta är ordnat efter ett visst mönster anpassat till kunskapernas erövring hos det enskilda barnet. Mycket av materialet är färgkodad, för att barnet lätt ska förstå och vara självrättande.

Barnet förvärvar kunskap genom sin egen aktivitet, från tanke till handling och vill ha den vuxnes hjälp att hjälpa sig själv, för att nå självständighet.

Maria Montessoris metod innebar att i rätt ögonblick, då barnet självt är mottagligt, erbjuda kunskapen.

Här har vi möjlighet att uppmärksamma barnet på att de arbetar med geologi, historia, geografi, svenska, biologi, matematik, bild.

När barnet utifrån helheten lär sig specialkunskaper och inser att de gjort det, känns det naturligt och inte svårt och konstigt.

Det kulturella och konstnärliga materialet skall ge barnet möjlighet att uttrycka sig och förmedla tankar. Montessori ansåg att det första steget in i musikens värld skall vara att väcka barnets kärlek och uppskattning och därför bör barnet vara omgivet av god musik.

Montessori har också ett fredsbudskap, hon menar att människans kosmiska uppgift är att skapa sammanhållning mellan människor. Målet är att skapa fred och främja förståelsen för att allt som vi gör med vår miljö återverkar på oss själva. För Montessori handlade inte fred om att avsluta krig utan att aldrig starta något.

För att nå dit måste man lära barnen att samarbeta.

För att nå målet en självständig barngrupp, en stor och viktig uppgift för varje pedagog, ska vi:

- Låta barnen känna sig viktiga
- Sysselsätta de oroliga barnen, försöka att få dem intresserade, och samtidigt visa dem respekt.
- Ej störa barnet när det blivit intresserat av någonting, pedagogen håller sig i bakgrunden.

Montessori menar att man börjar med att observera. Därefter görs en plan för det enskilda barnet. Vad vill de göra, vad vill de inte göra, vad vill barnet lära sig? Vad kan

jag erbjuda? Denna observation dokumenteras för att ha som underlag vid fortsatt handledning av barnet och som underlag för utvecklingssamtal med föräldrar.

Barn i olika mognadsstadiet är olika mottagliga för kunskap och utveckling. Tex. att vilja äta själv, lära sig gå, intresse för färger, bokstäver osv. Montessori kallar dessa känsliga utvecklingsstadiet för sensitiva perioder.

"Jag glömmet vad jag hör, men kommer ihåg vad jag gör"

De praktiska övningarna ska ingå naturligt i det dagliga arbetet på Montessoriförskolan. Att ta av och på sina kläder, hålla upp dryck, duka, sopa golvet, torka bord, vattna blommor. Redskap och hjälpmedel som passar barnens storlek inspirerar.

I perioden sker en intensiv utveckling av barnets sinnen. Här spelar det sinnestränande, sensoriska materialet stor roll. Montessori menade att sinnenas utveckling går före den intellektuella och är av stort pedagogiskt intresse. Här finns material som tränar syn, hörsel och känsel.

Barnet uppnår stor skicklighet att använda händerna samt blir mer mottagligt för stimulans från omvärlden.

Våra erfarenheter lägger en positiv eller negativ grund, som är ypperlig att bygga vidare på. Ett lärande genom lek, som barnen är motiverade och inspirerade till. Roliga, tråkiga, otäcka eller spännande upplevelser att bygga vidare på.

Genom att vi förnyar och kompletterar vårt material, våra faktaböcker och egna kunskaper fortgår lärandet.

Myrornas arbetsrutiner

Morgonen Spårvagnen öppnar 07:15, vi samlas i byggrummet innan frukost. Barnen som ska äta frukost ska vara lämnade och redo att äta frukost senast **7.40**. De barnen som inte ska äta frukost arbetar antingen vid böckerna eller sitter med vid frukosten.

Förmiddag Efter vi ätit frukost är det arbetsro för barnen där vi erbjuder barnen olika aktiviteter att välja mellan, vi arbetar med bla montessorimaterial, ritar, läser sagor, dansar och leker rollekar.

Vi avbryter inte arbetsron för samling utan vi har bara en kort fruktstund vid 9.00.

Utevistelse Vi är på gården tillsammans med elefanterna, de som sover gör det i sina egna vagnar. På utedagarna är vi oftast kvar på gården på höstterminen så de nyinskolade barnen behöver bli helt trygga innan vi kan gå i väg. Vi tycker det är viktigt att de yngre barnen får vara på gården utan de äldre barnen ibland. Det blir en annan lek och de får utforska i sin egen takt utan påverkan från de äldre barnen. Medans vi på senvåren oftast går i väg på utflykt inom närområdet.

Samling De barn som inte har blöja går med en pedagog på toaletten sedan går de till elefanternas läshörna och läser böcker tillsammans med en pedagog. De andra barnen byter blöja ca.10.40 tillsammans med två pedagoger och om tid finns går även de och läser. I dagsläget har alla blöja.

Lunch Vi sitter uppdelade i tre bord uppe på elefanterna. Vi uppmuntrar barnen till att ta mat själva, dela maten med besticken, hälla ur små kannor, duka av och skrapa tallriken. Ibland hjälps vi även åt att plocka av bordet. Vi finns med och stöttar och visar hur man kan göra. Om man spiller hjälps vi åt att torka upp.

Vila Vi hjälper de yngsta barnen att klä på sig och förbereda sig för vila. De barn som inte sover går ut och leker på gården.

När barnen vaknar är det viktigt att nappar och andra ”sova-tillbehör” hamnar i respektive barns låda så de inte kommer bort. Undvik att stoppa dem i vagnarna och fickorna.

Mellanmål Äts även det uppe på elefanterna eller vid fint väder ute. Mellanmålet serveras kl. 14.30. Dörren till tamburen ska vara stängd så barnen får ett lugn mellanmål, föräldrar som kommit väntar ute i tamburen tills vi är färdiga.

Eftermiddag Efter mellanmålet är vi nere på myrorna, ibland kommer även elefanter ner. Barnen som ska gå hem bör hålla sig till hallen för att minska spring.

Stängning Spårvagnen stänger 17.15
Reviderad VT-21 Pernilla Engström

Elefanternas arbetsrutin

Morgonen Spårvagnen öppnar 07:15, vi samlas i byggrummet innan frukost. Barnen som ska äta frukost ska vara lämnade och redo att äta frukost senast **7.40** De barnen som inte ska äta frukost arbetar antingen i montessorirummet eller sitter med vid frukosten.

Arbetsro Efter det att vi ätit frukost är det arbetsro för barnen, de får välja något att sätta sig att arbeta med. Vi avbryter inte arbetsron för samling förutom vid behov. Frukten äts ca. 9.00 vid bordet i köket.

Efter frukten fortsätter arbetsron med arbete med montessorimaterial, byggrummet, ateljéarbete och rollekar.

Läsvila Vid 10.30 delas barnen in i två grupper för läsvila innan maten.

Lunch Lunchen serveras 11.00, barnen dukar sina platser och tar sedan mat från buffébordet. Efter maten dukar de av och går och tar på sig sina ytterkläder.

Eftermiddagen Vi går ut på gården och är ute till ca. 14.00. Vi äter mellanmål 14.30 som serveras på buffébordet eller vid fint väder ute. Förskolan stänger 17.15

Personal på Spårvagnen läsår 20/21

Pernilla Engström: Rektor. Montessoripedagog, barnskötare, Montessori för små barn, Pedagogik 30hp, pågående rektorsutbildning 30hp - Arbetar 100%.

Jenny Andersson: Montessoripedagog, barnskötare, Montessori för små barn. Arbetar 100%

Camilla Nilsson: Förskollärare, arbetar 85%. (Sjukskriven 50%)

Carolin Johansson: Montessoripedagog, arbetar 75%

Melina Karlsson: Barnskötare, arbetar 90%

Alexandra Söderberg: Barnskötare, arbetar 100%. (Föräldraledig from april-21)

Emelie Nyström: Barnskötare/Kök, 100% (210317-210709)

Evy Ramnemo: Barnskötare 100% (vikarie för Alexandra 210322-210709)

Karin Hagsten: Förskollärare, Montessorilärare, arbetar 85%. (Föräldraledig)